

РЕШЕНИЕ

№ 122

гр. Бургас, 19.11.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на двадесети октомври през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Румяна Ст. Калошева Манкова

Членове: Калина Ст. Пенева

Кремена Ил. Лазарова

при участието на секретаря МАРИНА Д. ДИМОВА
като разглежда докладваното от Румяна Ст. Калошева Манкова Въззивно гражданско дело № 20212000500371 по описа за 2021 година
за да се произнесе, взе пред вид следното :

Производството е по чл.258 и сл. ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на Н. И. Д. от с.К., Я. област, чрез адв. Б. Ч., против решение № 260067 от 31.05.2021г. по гр.д.№20/2021г. на Ямболския окръжен съд в уважителната му част, с която на основание чл.422 ГПК е прието за установено, че съществува вземане на ищеца „Евро кредит груп“ ЕООД, гр.С. срещу ответника Н. И. Д. и че той дължи на ищеца сумата 69 900,17 лв.-главница, 769,55 лв.-договорна лихва, законната лихва върху главницата, считано от 12.10.2020г. до окончателното и изплащане, които задължения произтичат от договор за кредит №28/15.03.2016 г., анекс №1/30.11.2016г. и анекс №2/17.09.2018г., за които суми е издадена заповед № 260186/13.10.2020г. за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417 ГПК по ч.гр.д.№ 2624/2020г. на Окръжен съд-Я. като в полза на ищеца са присъдени направените съдебни разноски.

В жалбата се твърди, че решението е неправилно, необосновано и незаконосъобразно. Оспорва се приетото от решаващия съд, че ответникът не е представил доказателства за точно изпълнени от него задължения по

договора, както и за наличие на забава на ищеца-кредитор. При неоспорени плащания „на ръка“ и устни уговорки за разсрочено плащане на вземането, което сочи на липса на забава на кредитополучателя, ищцовото дружество не представило по делото документи, установяващи задължението на ответника, както и намиращи се у него документи по погасяване на кредита. Посочено е още, че на длъжника не е дадена възможност да избира начина на изпълнение, като по този начин кредиторът е отказал да получи точно изпълнение и е изпаднал в забава. Като неправилно се определя приетото от първоинстанционния съд, че в случая не е налице хипотеза, при която от длъжника да се претендира да изпълни нещо различно от уговореното, като са игнорирани погасителните планове за дължими суми единствено в щатски долари. Направено е искане за отмяна на обжалваното решение и постановяване на ново, с което искът да бъде отхвърлен изцяло.

Подаден е отговор от „Евро кредит груп“ ЕООД, с който въззивната жалба се оспорва като неоснователна. Обжалваното решение се сочи като правилно, обосновано и законосъобразно, като се претендира същото да бъде потвърдено. Според въззиваемия ищец, оплакването на въззивника за извършени от него редовни плащания и неизправност на кредитора са несъстоятелни, поради липсата на доказателства в тази насока. Налице е позоваване на приложените по делото банкови извлечения и изслушаната съдебно-икономическа експертиза. Изложени са възражения относно твърдението във въззивната жалба за несъобразяване в обжалваното решение на погасителните планове по процесния договор за дължими вноски единствено в щатски долари, като е посочено, че по погасителните планове изрично е вписана забележка за дължимост на вноските в щатски долари или съответната легова равностойност по курса на БНБ в дена на падежа. При липсата на уговорка на кого принадлежи правото на избор, съдът правилно е приел, че длъжникът не е упражнил това право към датата на падежа на задължението за връщане на дължимите суми, поради което е изгубил това си право и съобразно чл.131 ЗЗД правото е преминало върху кредитора, избрал да предяви претенцията си в легова равностойност.

Жалбата е подадена в срок от надлежно легитимирана страна против подлежащ на обжалване съдебен акт, което сочи на допустимост.

След преценка на наведените от страните доводи, доказателствата по делото и с оглед предвиденото в закона, съдът намира следното:

С първоинстанционното решение, на основание чл.422 ГПК, е прието за установено, че съществува вземане на ищеца „Евро кредит груп“ ООД, гр. Стара Загора срещу ответника Н. И. Д. и последният дължи сумата от 69 900,17 лв.-главница и 769,55 лв.-договорна лихва, както и законната лихва върху главницата, считано от 12.10.2020г. до изплащане на сумата, което задължение произтича от договор за кредит от 15.03.2016г., анекс от 30.11.2016г. и анекс от 17.09.2018г., за които суми е издадена заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417 ГПК по ч.гр.д.№ 2624/2020г. на Районен съд-Я., като искът за договорна лихва за размера над 769,55 лв. до предявения 948 лв. е отхвърлен и в полза на ищеца са присъдени съдебни разноски. Предмет на обжалване в настоящото производство е уважителната част на решението. За да уважи иска, решаващият съд е приел, че ответникът не е изпълнил задължението си по процесния договор за кредит да върне сумата по кредита в договорения срок, поради което същата е дължима, в едно със съответната възнаградителна и законна лихва.

Така постановеното решение, преценено служебно съобразно изискванията на чл.269 ГПК, настоящата инстанция намира за валидно и допустимо, като произнесено от законен състав на компетентния съд, в изискуемата от закона форма по редовно предявен и допустим иск, разгледан в надлежно развил се исково производство.

Искът е за установяване съществуването на парично вземане по договор за кредит, предявено в заповедно производство, по което е издадена заповед за изпълнение по чл.417 ГПК и има правното си основание в чл.422, ал.1 ГПК, във връзка с чл.124, ал.1 ГПК и чл. 240 ЗЗД

От фактическа страна е безспорно, че със заявление от 12.10.2020г. „Евро кредит груп“ ЕООД е поискало от съда издаване на заповед за незабавно изпълнение въз основа на документ по чл.417, т.3 ГПК-договор за кредит №28/15.03.2016г. и анекси към него №1/30.11.2016г. и №2/17.09.2018г. с нотариална заверка на подписите, сключени между дружеството като кредитор и ответника Н.Д. като кредитополучател. Искането е уважено с издаване на заповед за изпълнение № 260186 от 13.10.2020г. по ч.гр.д. № 2624/2020г. на Районен съд-Я., с която е разпоредено длъжникът да заплати на кредитора сумата от общо 70 848,17 лв., от които главница 69 900,17 лв., договорна лихва 948 лв. и законната лихва върху

главницата, считано от 12.10.2020г. до окончателното и изплащане, както и разноски по делото от 1 416,96 лв. за платената държавна такса. Издаден е изпълнителен лист от 23.10.2020г. и е образувано изп.д № 2020878040116546 на ЧСИ И.Х., рег.№ 878 на КЧСИ. След изпратена на длъжника покана за доброволно изпълнение, същият е подал писмено възражение по чл.414 ГПК, в което е посочил, че неправилно е изчислен размерът на вземането, като задължението му е в щатски долари, а не в лева. С разпореждане №260095/11.01.2021г. заповедният съд, на основание чл.415 и сл. ГПК, е указал на заявителя възможността да предяви иск за вземането си в едномесечен срок. Указанието е изпълнено с депозираната от „Евро кредит груп“ ЕООД искова молба за установяване вземането на дружеството от длъжника Н.Д. в посочения в заявлението по чл.417 ГПК размер, представляващо неизпълнение по договора за кредит.

В отговора на исковата молба, ответникът е оспорил иска като неоснователен. Възразил е на първо място, че погасителните планове по договора за кредит са в щатски долари, включително договорната лихва, като длъжникът може да внася дължимите суми и в левова равностойност по негова преценка. В хода на изпълнение на договора ищецът отказвал да получи сумите по погасителния план в щатски долари, като задължил ответника да внася единствено левовата равностойност на вноските. Плащането е извършвано по банков път, но имало и платени вноски „на ръка“ на М. М. и Г. Т. за месеците март и ноември 2018г. През 2019г. имало забава в плащанията, като пълномощникът на ищцовото дружество М. М. се съгласил просрочените вноски да бъдат погасени през 2020г. През януари 2020г. Д. заявил на М., че желае да направи вноска по главницата в щатски долари, но му било отказано, докато не изчисти задължението за лихви. Д. продължил да внася дължимите лихви, като платил 6 вноски по 2800 щ.д. „на ръка“ на М. през месеците януари – август 2020г., без да получи документ за плащанията. Било му отказано ново разсрочване на дълга. Д. потърсил контакт с управителя на дружеството-кредитор, за да уговорят плащане на главницата в щатски долари, които имал в наличност, но на адреса на дружеството не намерил никого. Търсил М. и банковата сметка на дружеството, но му било отказано съдействие. Направено е възражение за забава на кредитора, съгласно чл.95 ЗЗД, считано от м.септември 2020 г. и недължимост на търсената от ищеца лихва за забава. Заявено е, че всички лихви по договора

са платени, а от главницата е платена сумата от 16 800 щ. долара с вноски „на ръка“. Посочено е още, че процесното задължение се дължи в щатски долари, какъвто е видът на валутата по договора за кредит, като се приспадне платената сума от 16 800 щ.д.

От фактическа страна не се спори между страните, че с договор за кредит №28/15.03.2016г. „Евро кредит груп“ ЕООД е предоставило на Н.Д. кредит за покупка на недвижим имот в размер на левовата равностойност на 36 952,81 щ.долара, равняващи се на 65 000 лв. по курса на БНБ в деня на подписване на договора, която сума е получена изцяло по банков път в същия ден, при договорена месечна лихва от 2% върху главницата, в размер на 739,06 щ. д. или левовата равностойност към дата на падежа за всяка месечна вноска, платима до 15-то число на всеки календарен месец, съгласно погасителен план, неразделна част от договора, а главницата по кредита в долари или левовата равностойност по курса на БНБ в деня на падежа се дължи в края на договорения период – 15.09.2018г., ако няма предсрочно погасяване, или предсрочна изискуемост. Кредитът е обезпечен с договорна ипотека върху собствен на Д. недвижим имот. С анекс №1/30.11.2016г. страните са се споразумели за увеличаване размера на отпуснатия кредит с левовата равностойност на 2 703,71 щ.д., равняващи се на 5 000 лв. по курса на БНБ в дена на анекса, или общият размер на кредита е увеличен на 39 656,52 щ.д., като месечната лихва от 2% става 793,13 щ.д. или съответната легова равностойност по погасителния план. С анекс №2/17.09.2018г. срокът за връщане на кредита е удължен до 15.09.2019г.

Пред първоинстанционният съд е изслушана ангажирана от ищеца съдебно-икономическа експертиза, неоспорена от страните, която въз основа на счетоводната документация установява, че на 16.03.2016 г. сумата по основния договор за кредит в размер на 65 000 лв., равняваща се на 36 952,81 щ.д., е преведена от сметка на „Евро кредит груп“ ЕООД по сметка на Н.Д. в „Уникредит Булбанк“ АД, а на 30.11.2016г. са преведени още 5 000 лв., равняващи се на 2 703,71 щ.д. по анекса от същата дата. За погасяване на задълженията по процесния договор са извършени две плащания в брой чрез вноски на каса: на 15.04.2016г.-1285 лв. и на 01.11.2016г.-1 300 лв. За периода 15.04.2016 г.-16.10.2020г. са платени суми в размер общо на 55 750 лв. възнаградителната лихва, съгласно погасителен план. Към датата на депозиране на заявлението по чл.417 ГПК-12.10.2020г. неплатените

задължения за възнаградителна лихва по договора са в размер на 1 219,55 лв. /съобразно корекцията на вещото лице в с.з. на 10.05.2021г./, като след направена последна вноска на 16.10.2020г. на сумата от 450 лв., задължението за договорна лихва е в размер на 769,55 лв., равняващи се на 436,59 щ.д., частично непогасена вноска с падеж 15.09.2019г. Неплатеното задължение за главница е в размер на 39 656,52 щ.д., или левовата равностойност от 69 900,17 лв., като плащания за погасяване на главницата не са извършени към датата на падежа-15.09.2019г. и след това.

Фактическите твърдения на въззиваемия ответник за извършени „на ръка“ плащания по кредита, за устна уговорка за удължаване на срока за погасяване на кредита и за отказ на кредитора да му предостави банкова сметка за плащане на задължението в щатски долари са голословни и недоказани. Следователно, не е налице частично връщане на процесния кредит за сумата от 16 800 щ.д., както и не се установява кредиторът неоправдано да не е приел предложено му от длъжника изпълнение или да не е дал необходимото съдействие по смисъла на чл.95 ЗЗД, поради което възраженията за точно изпълнение на договора, за погасяване на част от главницата и за забава на кредитора са неоснователни.

При горните установени по делото фактически обстоятелства, се налага изводът за категорично доказано по делото неизпълнение от страна на ответника на договорното му задължение към ищцовото дружество за връщане на предоставения му кредит от 69 900,17 лв. в срок до 15.03.2019 г. и за заплащане на договорна лихва за размера от 769,55 лв. На основание чл. 240 ЗЗД, същият дължи посочените суми по договора, което сочи на основателност на предявения иск за установяване на предявеното по реда на чл.417 ТПК парично вземане в посочения размер.

Несъстоятелен е и доводът във въззивната жалба за дължимост на предявените суми в щатски долари, а не в лева. Видно от договора за кредит, същият е предоставен в размер на левовата равностойност на сума в щатски долари, при задължение за плащане на договорна лихва в щатски долари или съответната легова равностойност и задължение за връщане на главницата в щ.долари или левовата им равностойност. Очевидно, на длъжника е предоставено правото на избор в каква валута да извършва плащанията по кредита. Съгласно чл.131, ал.1 ЗЗД, ако правото на избор не бъде упражнено от длъжника до определен за това срок или ако няма такъв срок-до времето,

когато задължението трябва да се изпълни, правото на избор преминава върху кредитора. В случая, при липсата на определен срок, ответникът не е упражнил правото си на избор до датата на падежа-5.03.2019г., поради което искът следва да се уважи в националната валута, съобразно направения от кредитора избор с подаденото заявление по чл.417 ГПК.

Като е стигнал до същите изводи и е уважил предявения иск в посочените размери, първоинстанционният съд е постановил правилно решение, което е обосновано от доказателствата по делото и съобразено с приложимия закон. Поради това, същото следва да бъде потвърдено. Настоящата инстанция споделя изложените там мотиви и за пълнота препраща към същите, съгласно чл.272 ГПК.

Мотивиран от гореизложеното, Бургаският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260067 от 31.05.2021г., постановено по гр.д.№20/2021г. на Ямболския окръжен съд в обжалваната част.

ОСЪЖДА Н. И. Д. да заплати на „Евро кредит груп“ ЕООД, гр.С. сумата от 3 190 лв., представляваща съдебни разноски за адвокатско възнаграждение пред настоящата инстанция.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от съобщаването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____